

# การประเมินความเสี่ยงการทุจริต



ปีงบประมาณ ๒๕๖๔



## บทนำ

เนื่องด้วยเทศบาลตำบลปะทิวได้จัดทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของเทศบาลตำบลปะทิวขึ้น โดยได้วิเคราะห์หาความเสี่ยงโดยใช้ “คู่มือประเมินความเสี่ยงการทุจริต” ที่สำนักงาน ป.ป.ท. ได้จัดทำ และเผยแพร่ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ เป็นแนวทางในการวิเคราะห์หาความเสี่ยงการทุจริตในองค์กรขึ้น ในรูปแบบของ “การประเมินความเสี่ยงการทุจริตของเทศบาลตำบลปะทิว ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒” เป็นครั้งแรก ในการนี้เทศบาลตำบลปะทิวได้เล็งเห็นว่าการกำหนดให้มีการประเมินความเสี่ยงการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรของเทศบาลตำบลปะทิว ถือเป็น การป้องกัน การเกิด การทุจริต ในองค์กร และเป็นหลักประกันในเมื่อพบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะ เป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งจะไม่ส่งผลให้เพิ่มภาระงานแต่อย่างใด และสอดคล้องกับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติแจ้งให้หน่วยงานภาครัฐต้องจัดให้มีการดำเนินการ จึงได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของเทศบาลตำบลปะทิว ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔ เพื่อให้การดำเนินงานมีความต่อเนื่องในทุกปี

เทศบาลตำบลปะทิว

๑ เมษายน ๒๕๖๔

## การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

### ความหมาย

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

### ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ประเภทความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

(๑) ด้านความเสี่ยงการทุจริตจากภาระงานด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘

(๒) ความเสี่ยงการทุจริตจากภาระงานด้านการจัดซื้อ จัดจ้าง

(๓) ความเสี่ยงการทุจริตจากภาระงานด้านภารกิจหลักตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน

### วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง

เป็นการวิเคราะห์โดยเริ่มจากการระบุความเสี่ยงจากกระบวนการต่าง ๆ อธิบายรูปแบบพฤติกรรม เหตุการณ์ความเสี่ยงต่อการทุจริต การวิเคราะห์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ กับระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง และการกำหนดมาตรการ/กิจกรรม/แนวทาง ในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในเทศบาลตำบลปะทิว ที่มีประสิทธิภาพ

### ๑. การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

ประเมินการเสี่ยงการทุจริต ด้าน

- ด้านความเสี่ยงการทุจริตจากภาระงานด้านการอนุมัติ อนุญาต
- ความเสี่ยงการทุจริตจากภาระงานด้านการจัดซื้อ จัดจ้าง
- ความเสี่ยงการทุจริตจากภาระงานด้านภารกิจหลักตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน


ชื่อกระบวนการ/งาน : กระบวนการจัดเก็บรายได้จากค่าธรรมเนียมใบอนุญาตและค่าปรับ


### ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง (Know Factor และ Unknown Factor)


โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยง	
	Know Factor (เคยเกิดขึ้นแล้ว)	Unknown Factor (ยังไม่เคยเกิดขึ้น)
ผู้มีหน้าที่จัดเก็บหรือรับชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ขาดความระมัดระวังในการเก็บรักษาเอกสารใบเสร็จรับเงินไม่ให้สูญหาย	✓	


## ๒. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสี มีรายละเอียดดังนี้

 สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ

 สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติควบคุมดูแลได้

 สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงาน ตามหน้าที่ปกติ

 สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอกคนที่ไม่รู้จัก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

### ตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสี)

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
ผู้มีหน้าที่จัดเก็บหรือรับชำระเงินค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ขาดความระมัดระวังในการเก็บรักษาเอกสารใบเสร็จรับเงินไม่ให้สูญหาย		✓		

## ๓. เมทริกซ์ระดับความเสี่ยง (Risk Level matrix)

### ๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

ระดับ ๓ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการ และมีความเสี่ยงในการทุจริตสูง

ระดับ ๒ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการ และมีความเสี่ยงในการทุจริตไม่สูงมาก

ระดับ ๑ หมายถึง เป็นขั้นตอนรองของกระบวนการ

### ๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ระดับ ๓ หมายถึง มีผลต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงานที่กำกับดูแล/พันธมิตร/เครือข่าย/การเงิน ในระดับที่รุนแรง

ระดับ ๒ หมายถึง มีผลต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงานที่กำกับดูแล/พันธมิตร/เครือข่าย/การเงิน ในระดับที่ไม่รุนแรง

ระดับ ๑ หมายถึง มีผลกระทบต่อกระบวนการภายใน/การเรียนรู้/องค์ความรู้

ตารางที่ ๓ SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติ

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	ความเสี่ยงรวมจำเป็น X รุนแรง
ผู้มีหน้าที่จัดเก็บหรือรับชำระเงินค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ขาดความระมัดระวังในการเก็บรักษาเอกสารใบเสร็จรับเงินไม่ให้อายุหาย	๓	๑	๓

ตารางที่ ๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	กิจกรรมหรือขั้นตอนหลัก MUST	กิจกรรมหรือขั้นตอนรอง SHOULD
ผู้มีหน้าที่จัดเก็บหรือรับชำระเงินค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ขาดความระมัดระวังในการเก็บรักษาเอกสารใบเสร็จรับเงินไม่ให้อายุหาย	๓	

ตารางที่ ๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบตาม Balanced Scorecard

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	๑	๒	๓
ผู้มีหน้าที่จัดเก็บหรือรับชำระเงินค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ขาดความระมัดระวังในการเก็บรักษาเอกสารใบเสร็จรับเงินไม่ให้อายุหาย		✓	

#### ๔. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk - Control Matrix Assessment)

ระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต แบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานองค์กร ไม่มีผลเสียทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานองค์กร แต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ตารางที่ ๕ ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพการ จัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยง ระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยง ระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยง ระดับสูง
ผู้มีหน้าที่จัดเก็บหรือรับชำระเงิน ค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ขาดความ ระมัดระวังในการเก็บรักษาเอกสาร ใบเสร็จรับเงินไม่ให้อยู่สูญหาย	ดี		✓	

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตของเทศบาลตำบลปะทิว ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔

ความเสี่ยงด้าน	กระบวนการ	รูปแบบ พฤติกรรม ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการดำเนินการ ป้องกันการทุจริต	ระดับของ ความเสี่ยง	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
การจัดเก็บรายได้	- กระบวนการ การ จัดเก็บรายได้ จาก ค่าธรรมเนียมใบอนุญาต และค่าปรับ	- ผู้มีหน้าที่จัดเก็บหรือรับชำระเงินค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ขาดความระมัดระวังในการเก็บรักษาเอกสารใบเสร็จรับเงินไม่ให้สูญหาย - เป็นความเสี่ยงที่ยังไม่สามารถทำให้หมดไป จำเป็นต้องมีมาตรการควบคุมอย่างสม่ำเสมอ	เพิ่มความเข้มงวดในขั้นตอนการเบิกจ่าย และการส่งคืนใบเสร็จรับเงิน ให้รัดกุมทุกขั้นตอน สามารถตรวจสอบยืนยันได้ทุกขั้นตอน	ปานกลาง	๑ ต.ค.๒๕๖๓ - ๓๐ ก.ย.๒๕๖๔	ปลัดเทศบาล

จำเอก



(เกรียงไกร เปลี่ยนสินวล)  
ปลัดเทศบาลปฏิบัติหน้าที่ของ  
นายกเทศมนตรีตำบลปะทิว